

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktika Teológia
1.4 Szakterület	római katolikus teológia (vallástanár)
1.5 Képzési szint	alap
1.6 Szak / Képesítés	római katolikus didaktikus teológia (vallástanár)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	RLM3209 A héber biblia exegézise						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Zamfir Korinna						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Zamfir Korinna						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	1	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	94				
3.8 A félév össz-óraszama	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Nincs
4.2 Kompetenciabeli	• Az Ószövetség kánonjának, korának, könyveinek általános ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Táblával és vetítővel felszerelt terem • Schoology online platform
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Táblával és vetítővel felszerelt terem; BibleWorks software-rel felszerelt számítógépek az informatika laborban; intézeti könyvtár • Schoology online platform, Google Classroom

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az ószövetségi könyvekkel kapcsolatos alapismeretek alkalmazása konkrét szövegeken • a bibliai hermeneutika elveinek és szabályainak ismerete és alkalmazása • az exegézis történetkritikai és főbb szinkron módszereinek elsajátítása • az egyes ószövetségi szövegek történetkritikai elemzése
-----------------------------	---

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Analitikus és kritikai gondolkodás képessége • A szakmai feladatok pontos teljesítésének képessége • Az etikai és deontológiai elvek követése
------------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a Héber Biblia/az Ószövetség könyveinek, szövegeinek értelmezési képessége
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a bibliai exegézis, különösen a történetkritikai olvasat alapvető lépéseinek elsajátítása • néhány alapvető, reprezentatív bibliai szöveg értelmezésének képessége • a bibliai szövegek közötti összefüggések megértése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A hermeneutika és az exegézis fogalma. A szentírásmagyarázat történetének áttekintése. A történetkritikai exegézis. A szinkron szövegvizsgálat lényege, sajátosságai, formái.	előadás	Jegyzet, 5-10; IBC, 39–150; JBK III, 1156-1162
2. A retorikai elemzés. A narratív elemzés. A kánonkritika.	előadás	Jegyzet, 11-16; IBC, 322–335; NJBC, 1123–1129; 1146–1165
3. Hatástörténeti vizsgálat. A felszabadítás teológia szentírásmagyarázata. A feminista exegézis. A fundamentalista olvasat.	előadás	Jegyzet, 11-16; IBC, 322–335; NJBC, 1123–1129; 1146–1165
4. A teremtéstörténetek műfaja, vallástörténeti háttére. Ter 1,1–2,4a	előadás	Jegyzet, 17-26; G. von Rad, Genesi, 84-96; NJBC, 8-43; IBC, 400–420
5. Ter 2,4b–3,24	előadás	Jegyzet, 27-38; NJBC, 8-43; IBC, 400–420
6. A pátriárkatörténetek keletkezése, műfaja. Ter 12; 15,1-20; 18.	előadás	Rózsa, <i>Pátriárkatörténetek</i> , 3-45; Jegyzet, 39–56; NJBC, 8-43; IBC, 422–430
7. Kiv 3,1–4,17	előadás	Jegyzet, 57-64; NJBC, 44-50; IBC, 448-468
8. Iz 6,1-13; 7,1-25; Iz 8,23 – 9,6; 11,1-16	előadás	Jegyzet, 65-72; NJBC, 229-248; IBC, 1037–1041
9. Az Ebed Jahve énekek. Iz 42,1-9; 52,13 – 53,12..	előadás	RÓZSA, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 229–287; NJBC, 329–348; IBC, 1052-1056
10. Jer 1,1-19. Jer 20,7-18. Jer 31,31-34	előadás	Jegyzet, 73-81; NJBC, 265–280; IBC, 1062–1092
11. Ez 1,1–3,27	előadás	Jegyzet, 81-88; NJBC, 305–310; IBC, 1114–1122
12. Zsolt 22; 104.	előadás	<i>Jegyzet</i> , 95–110; NJBC, 523–540; IBC, 855-858; 902-903; LACOCQUE, RICOEUR, 247-304; HIEKE, Mérleg, 4/1999, 373-391

13. Péld 8,22 - 9,6; Bölcs 7,22–8,1; Sir 24,1-31	előadás	Jegyzet, 111–119; NJBC, 453–461; IBC, 926–927; NJBC, 496–506; IBC, 1002–1003; NJBC, 510–522; IBC, 976–977
14. Az Ószövetség messiásképe. Fontosabb messiási jövendölések	előadás	Jegyzet, 120-128; RÓZSA, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 5-228; NJBC, 229-248; IBC, 1037–1041
<p>Könyvészet</p> <p><i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003.</p> <p><i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).</p> <p>Jegyzet: ZAMFIR Korinna, <i>Ószövetségi exegézis</i>, Kolozsvár, 2008.</p> <p>BENYIK György, <i>Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve</i> (jegyzet),</p> <p>BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i>, Avon, 1992 (magyar fordítás: <i>Jeromos Bibliakommentár I–III</i> szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003.</p> <p>RÓZSA H., <i>Bevezetés Az Ószövetség könyveibe</i>, Budapest, 2016.</p> <p>RÓZSA H., <i>A Genesis könyve 1-2</i>, Budapest, 2002, 2003.</p> <p>RÓZSA H., <i>Ószövetségi egzegézis (Pátriárkák)</i>, Budapest, é.n.</p> <p>RÓZSA H., <i>Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I-II.</i>, Budapest, 2001.</p> <p>SKA, J. L., <i>Introduzione alla lettura del Pentateuco. Chiavi per l'interpretazione dei prime cinque libri delle Bibbia</i>, Roma, 1998.</p> <p>ZENGER, E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Stuttgart, 2010.</p>		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A vízözöntörténet (Ter 6,1–9,17)	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
2. Ábrahám hite (Ter 22,1-19).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
3. A Sínai hegyi szövetség: Kiv 19,1–20,21; MTörv 5,1-22; Kiv 24,1-18; MTörv 6,1-9.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
4. Sámuel születése és meghívása (1Sám 1,1-28; 3,1-21). A gyermek, akit Isten ajándékkul ad, a kiválasztás és a meghívás motívuma	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
5. Sámuel és Saul (1Sám 8,1–10,27) A királyság kezdeteiről szóló hagyományok. A királyság politikai és vallási jelentősége.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
6. Dávid megkíméli Sault (1Sám 24,1-23; 26,1-25). Dávid alakja. Az Úr fölkentje.	diákok előadása,	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben

	kérdések megvitatása	
7. Ígéret Dávidnak (2Sám 7,1-29). A dávidi királyság és a messianizmus.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
8. Illés és a cáreptai özvegyasszony (1Kir 17,8-24). Illés a Hóreb hegyen (1Kir 19,1-13).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
9. Üdvösségprófécia Deutero-Izajásnál (Iz 40,1-11; 43,1-7; 49,14-26; 54,1-55,5). A szabadulás képei. Istenkép.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
10. Isten dicsérete (Zsolt 8; Zsolt 139).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
11. Hallel zsoltárok (Zsolt 113-114; Zsolt 115-118).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
12. Az Istennel való kapcsolat a panaszzsoltárokból (Zsolt 69; 88; 44).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
13. A házasságszimbolika a prófétai irodalomban (Óz 1,2-9; 2,4-3,5; Jer 3,1-13; Ez 16,1-43.60-63).	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
14. Tóbiás könyvének tanítása.	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
Könyvészet		
<p><i>Biblia</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2003. <i>BibleWorks for Windows</i>, Bushell, Michael S., Michael D. Tan, Glenn L. Weaver (eds.), CD-Rom, Version 7.0.012g, Norfolk, VA: BibleWorks, 2006 (a karon hozzáférhető). <i>Szentírás</i> (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).</p> <p>HAAG, H. (szerk.), <i>Biblikai lexikon</i>, Budapest, 1989. LÉON-DUFOUR, X. (szerk.), <i>Biblikus teológiai szótár</i>, Budapest, 1986.</p> <p>BENYIK Gy. (szerk.), Szegedi biblikus konferencia kötetei, Szeged, 1995-2011. BENYIK György, <i>Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve</i> (jegyzet)</p>		

<p>BERGES, U., <i>Jesaja 40-48</i> (HThKAT), Herder, Freiburg, 2008.</p> <p>BOSETTI E., <i>Énekek éneke. "Te, akit szívem szeret". Eksztázis és keresés</i> (ford., jegyz. Szatmári Gy.). Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2012</p> <p>BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., <i>The New Jerome Biblical Commentary</i>, Avon, 1992 (magyar fordítás: <i>Jeromos Bibliakommentár I–III</i> szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003). [a továbbiakban NJBC/JBK].</p> <p>DONNER, H., <i>Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn</i>, Göttingen, 1995.</p> <p>FARMER, W. R., MCEVENUE S., LEVORATTI A. J., DUNGAN D.L. (eds.), PATHRAPANKAL J., EYNIKEL, E. (Indian edition): <i>The International Bible Commentary</i>, Bangalore, 2004 [a továbbiakban IBC].</p> <p>HIEKE, Th., <i>Hallgatni istenkáromlás volna. A panasz fenomenológiája és teológiája az Ószövetségben</i>, in <i>Mérleg</i>, 4/1999, 373-391.</p> <p>KÖSZEGHY M., <i>Föld alatti Izrael. Az Ószövetség világának anyagi kultúrája</i>. L'Harmattan-Sapientia, Budapest, 2014.</p> <p>MAZZINGHI L., <i>A bölcsesség útja. Tanulmányok a Bölcsesség könyvéről</i>. Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2016.</p> <p>MELLO, A., <i>Hárfa és lant ébredése. Válogatott tanulmányok a Zsoltárok könyvéhez</i>, Budapest: Sapientia-L'Harmattan, 2017.</p> <p>RÓZSA H., <i>Bevezetés Az Ószövetség könyveibe</i>, Budapest, 2016.</p> <p>RÓZSA H., <i>A Genesis könyve 1-2</i>, Budapest, 2002, 2003.</p> <p>RÓZSA H., <i>Kezdetkor teremtette Isten (A bibliai őstörténet magyarázata. Ter 1-11)</i>, Budapest, 1997.</p> <p>RÓZSA H., <i>Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I-II.</i>, Budapest, 2001.</p> <p>THORDAY A., <i>A szöveg mint ajándék és elkötelezettség</i>, Szeged, 1996.</p> <p>WESTERMANN, C., <i>Genesis 1-11, I/1-2</i>, Neukirchen-Vluyn, 1999.</p> <p>XERAVITS G. -TAMÁSI B. -SZABÓ X. (szerk.), <i>Angyalok az ókortól Szent Tamásig</i>. Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2011.</p> <p>XERAVITS Géza - ZSENGELLÉR József (szerk.), <i>Tobit / Tóbiás könyve. Szöveg - Hagomány - Teológia (Deuterocanonica II)</i>, L'Harmattan, Budapest, 2005.</p> <p>ZENGER, E., <i>Einleitung in das Alte Testament</i>, Stuttgart, 2010.</p>		
--	--	--

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

• A tantárgy tartalma megegyezik a fontosabb egyetemeken oktatott ószövetségi exegézis tartalmával és módszereivel. • A tárgy keretében figyelembe vesszük a kortárs bibliakutatás eredményeit.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak és az ószövetségi exegézis alkalmazásának képessége	Féléves részvizsga (írásbeli) és félév végi vizsga (írásbeli). A részvizsga időpontját a hallgatókkal egyeztetjük	75 %
10.5 Szeminárium	Szemináriumi dolgozat megfelelése a biblikus kutatás módszertanának A szemináriumi témák elsajátítása	Féléves részvizsga (írásbeli) és félév végi vizsga (írásbeli). A részvizsga időpontját a hallgatókkal egyeztetjük	25 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

- A hermeneutika és exegézis alapfogalmainak ismerete, a történetkritikai módszer alkalmazásának képessége
- Az alapvető ószövetségi szövegek exegézisének képessége

Kitöltés dátuma

2021. jún. 2.

Előadás felelőse

Prof. dr. Zamfir Korinna

Szeminárium felelőse

Drd. Lengyelfi Emőke

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021. jún. 4.

Intézetigazgató

Prof. dr. Holló László

Szemináriumi követelmények

A szemináriumon való részvétel kötelező. A jelenléthez szükséges laptop és Szentírás. A szemináriumról legfeljebb kétszer lehet hiányozni. Kivételt képez az, akinek orvosi igazolása van, ha az óra ütközik más kar szemináriumával, vagy ha valakinek munkahelye van. Ebben az esetben a szemináriumi hiányzások kiváltásáért többlet feladatot kell vállalni (lásd lejjebb).

Követelmények

A szemináriumi jegy három tevékenység értékeléséből tevődik össze: szemináriumi bemutató (50%), kutatási napló (25%) és feladatlapok (25%). A szemináriumi jegy a végső jegy 30%-a.

Azon hallgatók, akik nem teljesítik hetente a kvízeket és a beküldendő jegyzetet (pl. levelező tagozat végzettjei), szemináriumi dolgozatot nyújtanak be, amely a jegy 50%-át teszi ki, kutatási naplót írnak (25%) és megadott tanulmányok alapján a félév végén kvízt töltenek ki. (25%) (ld. 4. pont lennebb).

1. Szemináriumi dolgozat (a szemináriumi jegy 50%-a)

A hallgató a szemináriumok végeztével benyújt egy 8 (nyolc) oldalas, saját kutatásaira alapozó, nem plagizált, egyéni munkáját tükröző szakdolgozatot az általa választott tematikából. Ezt egyénileg dolgozza ki, illetve a módszertani követelményeknek megfelelő módon lábjegyzetekkel és irodalomjegyzékkel látja el. Formai követelmény: Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sorköz, sorkizárt. Lábjegyzet Times New Roman betűtípus, 10-es betűméret, másfeles sorköz, sorkizárt. Kötelező módon *.doc vagy *.rtf kiterjesztésű állományt fogadhatunk el! Nem *.docx vagy *.pdf fájlt!

Leadási határidő: 2022.01.10. 23:59:59.

A dolgozatot e-mailben a emoke.lengyelfi@gmail.com címre kell elküldeni.

A határidő utáni leadás esetén a dolgozat csak a pótszesszióban lesz kijavítva! Abban az esetben, ha sem szesszióban, sem pótszesszióban nem érkezik dolgozat, a tantárgyat a következő évben fel kell venni (költségtérítéssel), és újra végig kell járni a szemináriumot, még abban az esetben is, ha meg van az előadásokból a vizsga! Végző jegy csak akkor számítható, ha megvan a szemináriumi tevékenységet értékelő jegy.

2. Kutatási napló (a szemináriumi jegy 25%-a)

A kutatási napló a szakdolgozat megírásában segít. Kivitelezéséhez 10 tanulmányt / könyvet / szótári szócikket / internetes forrást kell elolvasni, és röviden kifejteni a témához releváns információkat. Fel kell tüntetni kötelező módon a metodológiai követelményeknek megfelelően a könyv szerzőjét, címét, a kiadás helyét és évét, illetve a tanulmány/szócikk szerzőjét, címét, In. tanulmánykötet/szótár, kiadás helye, év, vagy más releváns hivatkozási kritériumot. Mellőzzük a szentírás-kiadásokban található bevezetésekre, lábjegyzetekre való hivatkozásokat, mivel azok inkább ismeretterjesztő jellegűek és gyakran nem tükrözik a kutatás jelenlegi állását! A kutatási naplót a drive-ra kell feltölteni. **Leadási határideje: 2022.01.10.**

3. Feladatlapok (a szemináriumi jegy 25%-a)

Hétről-hétre, a *Schoology* applikáció segítségével kiküldünk egy-egy feladatlapot, amely a tematikához kapcsolódóan a szövegértést és értelmezést, a szakirodalom olvasását segíti, a kommunikációs készségeket fejleszti, illetve a hivatkozási formák tökéletesítését szolgálja.

4. Tesztkérdések (azon hallgatók, akik nem teljesítik hetente a szemináriumi feladatokat; a szemináriumi jegy 25%-a)

Azok a hallgatók, akik nem tudnak részt venni az órákon, a szemináriumi jelenlét pótlására 5 tanulmányt kell elolvassanak. Ezek címét a félév első három hetében közöljük. Ezek anyagából a vizsga alkalmával rövid tesztkérdések lesznek a vizsgakérdéseken felül. Ezzel ki lehet váltani a szemináriumok kötelezettségét (kizárólag indokolt esetben, a tanárral való egyeztetés után).

5. Szeminárium tartás

A szeminárium a témafelelős által elkészített bemutató és kutatási napló elküldésével veszi kezdetét, valamint az előző óra/órák anyagából megírandó kvízzel folytatódik. Az adott témáról a többi résztvevő jegyzetet tölt fel a drive-ra.

Szeminárium felelős

Drd. Lengyelfi Emőke